

ANKARA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ 2. SINIF
“ÇOCUK EDEBİYATI”
DERS YÖNERGESİ

Dersin Kodu: ASÖ 204

Dersin Kredisi: 2-0-2

Dersi Veren Öğretim Üyesi	Prof. Dr. Canan ASLAN
İletişim	Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Cebeci Yerleşkesi / Ankara Telefon: 0 312 363 33 50 Faks: 0 312 363 61 45 Oda No: 5207 e-posta: cananmetinaslan@hotmail.com caslan@education.ankara.edu.tr
Dersin Türü	Zorunlu
Eğitim-Öğretim Yılı	2019-2020 Güz Dönemi (26 Eylül 2019)

<p><u>Dersin Tanımı</u></p>	<p>Edebiyat; olay, düş, düşünce, duygu, tasarı ve imgelerin dil aracılığıyla biçimlendirilmesi sanatıdır. Bu söylenenlerin sanatlı bir biçimde anlatılmasıdır. Edebiyat; insanın kendisiyle, başkalarıyla, doğayla ve toplumla çatışmalarını yansıtır. Bu yolla da insana sevmeye, acıma, güzellikler karşısında duygulanma ve heyecanlanmayı öğretmede önemli bir görev üstlenir. İnsanın iç dünyasını insan sevgisiyle, yaşama sevgisiyle, barış, kardeşlik, paylaşma, yardımlaşma, hoşgörü, dayanışma, dürüstlük, dostluk gibi evrensel değer ve sevgilerle yumuşatır. İnsan; kendisini, diğer insanları, çevresini ve yaşam gerçekliğini yazınsal ürünler aracılığıyla öğrenir. Kısaca tüm sanatlar gibi edebiyatın da amacı yaşamı tanıtmak, kolaylaştırmak ve güzel kılmaktır (Kavcar, 1999; Sever, 2008; Aslan, 2013a, 2013b).</p> <p>Çocuk edebiyatı da edebiyatın bir parçasıdır; çocuğu yetişkin edebiyatıyla yüzleşmeye ve baş etmeye hazırlayan, onların çeşitli gelişimlerine katkıda bulunan, duygu ve düşünce dünyalarını zenginleştiren, beğenilerini eğiten bir geçiş edebiyatıdır. Sever (2008:17) çocuk edebiyatını, "Erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştiren, beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adı" biçiminde tanımlamaktadır. Çocuk edebiyatı ürünlerinin en temel işlevi çocuklara okuma sevgisi, okuma alışkanlığı ve zamanla okuma kültürü kazandırmaktır. Bunu başarabilen kitaplar, çocuğun bilişsel, duyuşsal, devinışsel, kişilik ve toplumsal gelişimine de önemli katkılar sağlar. Bu nedenle çocukların erken yaşlardan başlayarak nitelikli çocuk edebiyatı ürünleriyle buluşturulması bir zorunluluktur.</p>
<p><u>Dersin Amaçları</u></p>	<p>Bu derse ilişkin öğretme-öğrenme etkinlikleri sonucunda öğrencilerin aşağıda belirtilen kazanımlara ulaşması beklenmektedir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çocuk edebiyatı dersinde geçen başlıca kavramların anlamlarını bilme, açıklama, • Çocuk edebiyatı ile ilgili kaynakları tanıma, • Okuma kültürü edinme sürecinde nitelikli çocuk edebiyatı yapıtlarının rolünü ve işlevini bilme, • Nitelikli çocuk edebiyatı yapıtlarının çocuğun gelişimindeki rolünü ve işlevini bilme, • Dünyadaki ve ülkemizdeki çocuk edebiyatının gelişimini genel çizgileriyle bilme ve değerlendirme, • Çocuklarda okuma alışkanlığını kökleştirmek için aileye, öğretmene, okula ve kurumlara düşen görevleri açıklama, • Çocukların yaş ve gelişim düzeylerine göre okuma eğilimlerini belirleme, • Çocuk edebiyatı türlerini (masal, fabl, efsane, destan, öykü, roman, şiir) genel özellikleriyle açıklama, • Çocuk edebiyatı ürünlerinden her birinin çocuğun eğitime olan katkısını açıklama, • Nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerinde bulunması gereken dış yapı (biçimsel) özelliklerini açıklama, • Nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerinde bulunması gereken iç yapı (içerik) özelliklerini açıklama, • Nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerinin dayanması gereken eğitsel ilkeleri açıklama, • Türk ve dünya çocuk edebiyatındaki başarılı çocuk kitaplarını tanıma, bunlardan bazılarını edinip okuma, • Bir ya da iki çocuk kitabını iç-dış yapı ölçütlerine ve eğitsel ilkelere uygunluğu açısından inceleme / değerlendirme, • Bir ya da iki çocuk kitabını iç-dış yapı ölçütlerine ve eğitsel ilkelere uygunluğu açısından karşılaştırma / değerlendirme.
<p><u>Ders Süresince Öğrencilerden Beklenen Sorumluluklar</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Derse devam etmek, (Bu konuda asla ödün verilmeyecektir.) • Öğretme - öğrenme etkinliklerindeki tartışma ve değerlendirmelere katılmak, • Öğretme - öğrenme etkinliklerinin yararlı olabilmesi için önerilen kaynakları okuyup inceleyerek derse hazırlıklı gelmek,

	<ul style="list-style-type: none"> • Bir ya da iki çocuk kitabını iç-dış yapı ölçütleri, çocuk edebiyatının temel öğeleri ve eğitsel ilkeler bakımından incelemek ve inceleme sonuçlarını verilen süre içinde sınıfta sözlü olarak sunmak, • Bu sunuyu, sınıfta yapılan eleştiriler doğrultusunda düzenleyerek yazılı bir rapor biçiminde hazırlamak ve önceden saptanan tarihte ilgili öğretim üyesine teslim etmek.
<u>Derste Kullanılacak Yöntem ve Teknikler</u>	Anlatım, Soru-Yanıt, Tartışma, Grup Çalışmaları, Beyin Fırtınası, Ödev Dayalı Çalışmalar vb.
<u>Dersin Değerlendirmesi</u>	Ara Sınav Dönem Sonu Sınavı Sözlü Sunular Yazılı Raporlar Dönem İçi Diğer Etkinlikler
<u>Öncelikli Kaynaklar</u>	<p>Altunya, H. (2012) <i>Türk Çocuk Edebiyatı Kaynakçası</i>. Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayını.</p> <p>Aslan, C. (2006) "Yaşam Gerçekliğinin Sunuluşu Bakımından Rifat Ilgaz'ın Çocuk Kitapları". <i>Eğitim-Bilim-Toplum</i>, 15(4): 4-15.</p> <p>Aslan, C. (2006) "Türk Çocuk Yazınında Çocuk-Yetişkin Çatışmasının Yer Aldığı Kimi Yapıtların İncelenmesi". <i>Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi</i>, 39(2): 193-216.</p> <p>Aslan, C. (2007) "Yazınsal Çocuk Kitaplarının Çocuğun Anadili Gelişimine Katkısı". <i>Dil ve Yaratıcılık Dergisi</i>, 1(1): 32-46.</p> <p>Aslan, C. (2007) "Yazınsal Nitelikli Çocuk Kitaplarının Çocuğun Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerine Etkisi". <i>Eğitim Araştırmaları Dergisi</i>, 27, 15-29.</p> <p>Aslan, C. (2007) "Rifat Ilgaz'ın Çocuk Kitaplarındaki İletilerin Temel Yönelimleri". <i>Rifat Ilgaz Sempozyumu</i>. Ankara Üniversitesi Kastamonu Meslek Yüksekokulu. İstanbul: Çınar Yayıncılık, 347-360.</p> <p>Aslan, C. (2007) "Yazınsal Nitelikli Çocuk Kitaplarının Çocuğun Gelişim Sürecindeki Yeri". <i>II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (Gelişmeler, Sorunlar ve Çözüm Önerileri)</i>. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını, Yayın No: 203: 189-200.</p> <p>Aslan, C. (2008) "Yaşam Gerçekliğinin Çocuklara İletilmesi Bakımından '100 Temel Eser'deki Öyküler Üzerine Bir Çözümleme". <i>4. Uluslararası Çocuk ve İletişim Kongresi & 4. Uluslararası Çocuk Filmleri Festivali ve Kongresi "Risk Altındaki Çocuklar"</i>. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi, (I), 85-98. Edited by N. Pembecioğlu Öcel.</p> <p>Aslan, C. (2008) "Ayla Çınaroğlu'nun 'Mago' Adlı Kitabının Yazınsallık ve Çocuğa Görelik Açısından İncelenmesi". <i>III. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yaşayan Yazarlar Sempozyum Dizisi: Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Ayla Çınaroğlu Sempozyumu Bildiriler</i>. (Yay. Haz.: A. Gültekin, M. Semerci ve F. Koşmak). İstanbul: Uçanbalık Yayınları, 35-48.</p>

- Aslan, C. (2012) "Çocuk Edebiyatı Yapıtlarında Karakter Çerçevesinin Oluşturulmasında Cinsiyet Rollerinin Sunuluşu". *III. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (Bildiriler ve Atölye Çalışmaları)*, Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayını, Yayın No: 4: 691-704.
- Aslan, C. (Şubat 2013) "Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Temel İşlevleri". *Eğitimci Öğretmen Dergisi*, ISSN: 2146-202X, Sayı: 17, 6-9.
- Aslan, C. (2013a) "Duyarlık ve Düşünceyi Geliştirmede Çocuk/Gençlik Edebiyatı". *Çocuk Anne Baba Eğitimci Dergisi*, 12, 29-32.
- Aslan, C. (2013b) "Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yapıtları Yoluyla Düşünme". *Kum Edebiyat Dergisi*, 72-73, 11-18.
- Aslan, C. (2014) "Türkiye'de Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Duyarlı Konuların (Sensitive Issues) Ele Alınışı Üzerine Eleştirel Bir Yaklaşım". *Eleştirel Pedagoji*, 6 (32).
- Aslan, C., Karaman-Kepenekci, Y., Karagül, S. ve Güldenoğlu Doğan, B. (2016) *Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Barış Eğitimi*. Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayını, Araştırma-İnceleme Dizisi 2.
- Aslan, C. (2019) *Çocuk Edebiyatı ve Duyarlık Eğitimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Canlı, S. ve Aslan, C. (2018) "Çetin Öner'in 'Gülibik' Adlı Çocuk Romanının Yapısal ve Eğitsel İlkeler Açısından İncelenmesi". *İlköğretim Online*, 17(2), 812-833.
- Dilidüzgün, S.(2004) *Çağdaş Çocuk Yazını. Yazın Eğitime Atılan İlk Adım*. İstanbul: Morpa Yayını.
- Kavcar, C. (1999) *Edebiyat ve Eğitim*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Neydim, N. (2003) *Çocuk ve Edebiyat*. İstanbul: Bu Yayınevi.
- Oğuzkan, A. F. (2000) *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sever, S., Dilidüzgün, S., Neydim, N. ve Aslan, C. (2007) *İlköğretimde Çocuk Edebiyatı*. (Ed. Z. Güneş). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını.
- Sever, S. ve Aslan, C. (2008) "Eleştirel Düşünme Becerisini Kazandırma Bağlamında Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının İşlevi Üzerine Bir Çözümleme". *VI. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi, Türkiye'de Çocuk Yetiştirme, Yaklaşımlar, Yöntemler, Sorunlar, Çözümler*. Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi, 13-15 Ekim.
- Sever, S. (2008) *Çocuk ve Edebiyat*. İzmir: Tudem Yayıncılık.
- Sever, S. (2013) *Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü*. İzmir: Tudem Yayıncılık.
- Sever, S. (2018) *Sanatsal Uyarılarla Dil Öğretimi*. İzmir: Tudem Yayıncılık.